

T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Sayı: 23649
Tarih: 20.01.2023

Türkiye Büyük Millet Meclisi -
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanlığı
Tarih: 23/01/2023 16:34
Sayı: E-120.10-1158555

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Mesleki faaliyetlerinden dolayı soruşturma açılan, gözaltına alınan, tutuklanan, saldırıya uğrayan, tüm bu süreçlerde de ciddi hak ihlaline maruz kalan gazetecilerin haber yapma hakkı ve dolayısıyla toplumun haber alma özgürlüğü engellenmektedir. Türkiye’de gazetecilere yönelik tüm bu hak ihlallerinin araştırılması, söz konusu hak ihlallerin açığa çıkarılması ve gerekli tedbirlerin alınması, bu vakaların tekrarlanmasının önüne geçilmesi amacıyla Anayasa’nın 98’inci, İçtüzüğü’nün 104 ve 105’inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını arz ederim. 20.01.2023

Remziye TOSUN
Diyarbakır Milletvekili

GEREKÇE

Türkiye, 2022 yılında Dünya Basın Özgürlüğü Endeksi’nde 180 ülke içerisinde 149’uncu sırada bulunmaktadır. Ülke genelinde 90’a yakın gazetecinin mesleki faaliyetlerinden dolayı tutuklu bulunduğu bilinmektedir. Tutuklu gazetecilerin yanı sıra gazetecilere yönelik baskı ve soruşturmalar devam etmekte, bu soruşturmaların sayısı ise bilinmemektedir. Gazetecilere yönelik 2022 yılında yaşanan hak ihlallerine ilişkin açıklanan raporda 39 gazetecinin tutuklandığı, 76 gazeteciye ceza verildiği, 65 gazetecinin ise saldırıya uğradığı açıklanmıştır. Mesleki faaliyetlerini sahada sürdüren gazetecilerin kolluk güçleri tarafından saldırıların ilk hedefi olduğu belirtilmiştir.

Söz konusu baskıların yanı sıra gazetecilere yönelik gözaltı operasyonları yapılmıştır. Diyarbakır Cumhuriyet Başsavcılığı’nın yürüttüğü soruşturma kapsamında 8 Haziran 2022 tarihinde 22 gazeteci gözaltına alınmış, 16’sı tutuklanmıştır. 25 Ekim 2022 tarihinde ise Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı’nca yürütülen soruşturma kapsamında Ankara, İstanbul, Diyarbakır, Van, Mardin, Şanlıurfa gibi illerde 11 gazeteci gözaltına alınmıştır. Gazetecilerin gözaltına alındıkları sırada kötü muameleye maruz bırakıldığı görüntüler basına yansımıştır. Gazeteciler yere yatırılmış, üzerlerine oturulmuş, silah doğrultulmuş ve ters kelepçe uygulanmıştır. Soruşturma kapsamında 9 gazeteci tutuklanmıştır. Mesleki faaliyetleri sebebiyle tutuklanan gazeteciler hakkında aylardır iddianame hazırlanmaması ise ciddi hak ihlalleri doğurmuştur. Aynı zamanda gazetecilerin gözaltında, tutuklanırken veya cezaevinde maruz kaldığı hak ihlallerine ilişkin soruşturma açıldığına dair herhangi bir bilgi basına yansımamıştır. Tutuklu gazetecilerin ziyaret görüşleri de engellenmektedir. Bununla birlikte Diyarbakır’da 2017 Newroz kutlaması sırasında üniversite öğrencisi Kemal Kurkut’u katleden polis Yakup Şenocak hakkında ceza verilmesine yer olmadığına karar verilirken Kurkut’un polis tarafından öldürülmesini fotoğraflayan gazeteci Abdurrahman Gök’e verilen hapis cezasını onanmıştır.

Gazetecilere yönelik gözaltı süresinin uzatılmasından gazetecilerin materyallarına el konulmasına, mesleki faaliyetlerinin suç kapsamında değerlendirilmesinden henüz iddianame hazırlanmamasına, cezaevinde hak ihlallerine maruz kalınmasından gazetecilere yönelik gözaltı operasyonların devam etmesine kadar birçok hukuksuzluk kamuoyuna yansımıştır. Gazetecilerin ekipmanlarının suç delili olarak nitelendirilip el konulması ise mesleki faaliyetlerin engellenmesine yönelik olduğu ifade edilmiştir. Gazeteciler gözaltına alınırken, tutuklanırken ve ardından cezaevlerinde darp, çıplak arama, kötü muamele, hakaret ve tehditlere maruz kalmıştır. Söz konusu baskıların Kürt gazetecilere yönelik artarak devam ettiği beyan edilmektedir.

Basın ve haber alma özgürlüğü Anayasa tarafından garanti altına alınmış olmasına rağmen ülke genelinde ‘dezenformasyon yasası’ ile gazetecilerin mesleki faaliyetlerini engellemeye yönelik baskı artmaktadır. Mesleki faaliyetlerinden dolayı soruşturma açılan, gözaltına alınan, tutuklanan, saldırıya uğrayan, tüm bu süreçlerde de ciddi hak ihlaline maruz kalan gazetecilerin haber yapma hakkı ve dolayısıyla toplumun haber alma özgürlüğü engellenmektedir. Dolayısıyla Türkiye’de gazetecilere yönelik tüm bu hak ihlallerinin Meclis eliyle araştırılması ve söz konusu hak ihlallerin giderilmesi elzemdir.

1	TULAY HATIMOĞULLARI ORUÇ	ADANA	T. Hatimoğulları
2	SAİT DEDE	HAKKARİ	S. Dede
3	GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT	MUŞ	G. Kılıç
4	KEMAL PEKÖZ	ADANA	K. Peköz
5	HABİP EKSİK	IĞDIR	H. Eksik
6	OYA ERSOY	İSTANBUL	O. Ersoy
7	NURAN İMİR	ŞIRNAK	N. İmir
8	ALİCAN ÖNLÜ	TUNCELİ	A. Önlü
9	HÜSEYİN KAÇMAZ	ŞIRNAK	H. Kaçmaz
10			
11	RİDVAN TURAN	MERSİN	R. Turan
12	ABDULLAH KOÇ	AĞRI	A. Koç
13	ÖMER ÖCALAN	ŞANLIURFA	Ö. Öcalan
14	MUAZZEZ ORHAN IŞIK	VAN	M. Orhan Işık
15	ERDAL AYDEMİR	BİNGÖL	E. Aydemir
16	ZEYNEL ÖZEN	İSTANBUL	Z. Özen
17	DİLŞAT CANBAZ KAYA	İSTANBUL	D. Canbaz Kaya
18	HASAN ÖZGÜNEŞ	ŞIRNAK	H. Özgüneş
19	MURAT ÇEPNİ	İZMİR	M. Çepni
20	ALİ KENANOĞLU	İSTANBUL	A. Kenanoğlu